

[Knut Jespersen.]

tionen. Det, vores forslag tilsigter, er simpelt hen at ophæve spekulationen i jorden for også ad den vej at styre noget af den kapital, der er brug for, ind i andre og mere samfundsnyttige områder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. [af Henning Philipsen m. fl.].

(Lovforslag nr. 61. Fremsat 20/2 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Det fremsatte forslag er i det hele en genganger, idet det svarer til et lovforslag, der blev fremsat af forslagsstillerne i november sidste år. Jeg skal derfor ikke gå langt ind i de problemer, det rejser. Forholdet er jo det, at regeringen i sidste uge fremsatte et forslag om forbedring af vilkårene for de arbejdsløse. Forslaget var til første behandling her i tinget sidste torsdag, og jeg tillader mig at henvise til, men ikke at gentage, hvad jeg da sagde om regeringens opfattelse af, hvad der i den nuværende situation er påkrævet for at forbedre de økonomiske forhold for de mange, som uforskyldt er kastet ud i arbejdsløshed.

Jeg finder det naturligt, at vi kæder behandlingen af forslagene sammen i arbejdsmarkedsudvalget. Jeg skal altså ikke sige meget herudover, kun udtrykke håbet om en saglig og hurtig udvalgsbehandling af de forslag om forbedringer af de arbejdsløses kår, der foreligger for tinget, således at til-

trængte forbedringer for vore arbejdsløse medborgere snarest kan realiseres.

Kaj Poulsen (S):

Til socialistisk folkepartis forslag om ændring af loven om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring kan jeg sige følgende:

Som jeg gav udtryk for i min ordførertale sidste torsdag, hvor vi behandlede socialdemokratiets forslag til ændring af denne lov, er det socialdemokratiets opfattelse, at der er behov for forbedringer på dette område, og derfor kan jeg udtrykke det samme som ministeren: vi håber på en hurtig og saglig behandling i udvalget, sådan at de forbedringer for de arbejdsløse kan føres ud i livet hurtigst muligt.

Brøndsted (V):

Arbejdsmarkedsudvalget er gået i gang med at bearbejde regeringens forslag, lovforslag nr. 74, og det vil være naturligt at lade forslaget her fra socialistisk folkeparti gå ind i denne arbejdsprocedure; så kan vi da se på de forslag under ét.

Selv om venstre finder, at dette forslag overser en række konsekvenser og relationer, vil vi med forståelse lade det gå med ind i udvalgets overvejelser og vurderinger og se, om der er ting, der er relevante og kan glide med ind i den ajourføring, der eventuelt finder sted.

Ingomar Petersen (RV):

Om det radikale venstres principielle synspunkter vedrørende ændring af den pågældende lov kan jeg henvise til mine udtalelser ved førstebehandlingen af lovforslag nr. 74 den 27. februar.

Kravet om ophævelse af 18 års aldersgrænsen må vi, som jeg tidligere har sagt, have nærmere vurderet.

Fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste har man efter vor opfattelse allerede ved den nuværende lov, da 90 pct.s dækning i realiteten svarer til fuld dækning som følge af de sparede omkostninger ved ikke at arbejde. Der er udgifter til transport og andre ting. Jeg vil heller ikke undlade at gøre opmærksom på, at fuld dækning kan give problemer med arbejdskraftens mobilitet. Det kan vist være tvivlsomt, om nogen ville være særlig interesseret i at flytte til en

[Ingemar Petersen.]

anden del af landet, hvis man kan opnå det samme i understøttelse ved at blive boende på sin hjemegn som ved at flytte og tage nyt arbejde.

Ændringen i § 54, således at lærlinge fremover umiddelbart kan opnå ret til dagpenge efter lærekontraktens udløb, er en rimelig og retfærdig ordning, som det radikale venstre kan støtte.

Vi må drøfte problemerne nærmere i udvalget.

Bach (FP):

Til forslagsstillerne vil jeg gerne sige, at vi i fremskridtspartiet er opmærksom på, at lovforslag nr. 74 fremsat af arbejdsministeren, som var til behandling her i tinget for få dage siden, næsten er en afskrift af det forslag, vi behandler i dag, som SF jo også fremsatte i november 1974. Jeg skal derfor henvide til, hvad jeg sagde om lovforslag nr. 74 den 27. februar, hvor jeg sagde, at vi ville gå ind i et sagligt og grundigt udvalgsarbejde. Det gælder bestemt også for det her fremsatte forslag fra SF.

Burgdorf (KF):

Jeg har forstået, at hovedsigtet med dette lovforslag er fuld erstatning for arbejdsløshed, og jeg må understrege, som det tidligere er sagt her, at det har vi faktisk i øjeblikket.

Det må da være sådan her i vort land, at det kan betale sig at bestille noget, og det vil vi gerne animere til. Man har sagt om os i det konservative folkeparti, at vi har ikke megen forståelse for den arbejdsløshed, der er. Det har vi så sandelig, både for den fysiske og den psykiske belastning, det er for mennesker. Men på den anden side mener vi også, det må være rimeligt, at der er en forskel på at være arbejdsløs og så at bestille noget.

Jeg ved godt, at der er mange, som er uforskyldt arbejdsløse under den store arbejdsløshed, vi har i vort land i dag. Der er nogle, der siger, at det er det kapitalistiske samfunds skyld. Det er det ikke. Det er bare os her i det danske folketings, som i en årække har mishandlet erhvervene, så de ikke har kunnet konkurrere med det udland, som ligger uden om os; derfor har vi

den misere. Det er dér, vi skal sætte ind, så skal vi nok blive af med arbejdsløsheden.

Svend Erik Sørensen (KrF):

Da det drejer sig om en genfremsættelse, vil vi nøjes med at henvide til, hvad vi tidligere har sagt i anledning af dette lovforslag. Da forholdene på arbejdsmarkedet ikke er blevet forbedret, tværtimod, er vores positive holdning over for dette lovforslag ikke blevet mindre. Vi vil gerne være med til en positiv udvalgsbehandling.

Jørgen Jensen (DKP):

Vi kan også hilse forslaget med velvilje, så meget mere som det jo er lig det forslag, vi fremsatte i sidste samling, hvor vi også pegede netop på de punkter, der ligger her. Vi har også for nylig behandlet et regeringsforslag om de samme spørgsmål.

Jeg vil gerne sige til det konservative parti, der igen fremkommer med påstanden om, at det må kunne betale sig at arbejde: skal vi nu ikke erkende, at der er 150.000 mennesker i dette land, som gerne ville arbejde, men som ikke kan komme til at arbejde? Det er en uartighed efter min opfattelse at sige til dem: det skal kunne betale sig, derfor skal I ikke have fuld erstatning. Vi kan ikke acceptere fra dette tings side, at der bliver sagt noget sådant.

Årsagen til arbejdsløsheden er det økonomiske system, vi har, hvor man ikke producerer efter behov, hvor man ikke styrer kapitalen derhen, hvor den skulle styres hen, så den sikrede produktion og beskæftigelse. Det er årsagen. Det er bl. a. også dette tings skyld, det er rigtigt, men derfor må vi vel også gribe fat og rette det. Indtil vi får rettet det, har vi en forpligtelse til at sikre dem, der er ramt af arbejdsløsheden, fuld erstatning, så længe de er ledige. Det er en forpligtelse, vi har.

Som jeg sagde under behandlingen af regeringens forslag, vil vi også gerne have nogle tilføjelser — det har vi også sikret bliver behandlet i udvalget — nemlig at udover at der skal være en højere overgrænse for erstatningerne, så der kan gives fuld erstatning, skal der også være en mindstesats, således at man ikke kan få mindre i understøttelse end det, man har i fagets mindstebetaling.

[Jørgen Jensen.]

Vi pegede også på nødvendigheden af — det er ikke med i forslaget her — at 26 ugers bestemmelsen bliver fjernet. Dengang man lavede loven, regnede man ikke med, at nogle kunne komme til at gå arbejdsløse i 3 år, men det er urimeligt, at vi ikke nu erkender, at det er der altså mennesker der kommer til. Derfor må vi også fjerne de begrænsninger, som betyder, at de må gå over til socialhjælp og altså får en langt mindre erstatning i den periode, hvor de er arbejdsledige.

Kurt Hansen (VS):

Det forslag, socialistisk folkeparti her har fremsat, er jo en klar forenkling på alle de omhandlede punkter. Der er temmelig mange lighedspunkter med det regeringsforslag, som vi behandlede her for ganske få dage siden.

Som jeg sagde dengang, går vi ind for de forbedringer, der ligger i socialdemokratiets regeringsforslag og i socialistisk folkepartis forslag. Vi går ind for enhver lille forbedring, som kan være med til at styrke lønarbejderne, hr. Henning Philipsen.

Men målet for os, det vil jeg ikke lægge skjul på, målet for os er, at vi får arbejdet os derhenimod, hvor man har den fulde dækning for den uforskyldte arbejdsløshed. Det postuleres godt nok heroppefra, at det kan ikke være meningen, at man skal have det samme, når man er arbejdsledig, som når man er i arbejde, men det kan godt være meningen, at man laver kæmpemæssige afskrivningsfiduser på baggrund af, at det bedre kan betale sig at investere i industrirobotter. Det er vejen frem. Er det den vej, vi skal gå for at skaffe de arbejdsledige bedre kår, så siger vi i hvert fald nej.

Ordføreren for forslagsstillerne (Henning Philipsen) (SF):

Det er jo en næsten uvant situation for mig at kunne takke så godt som samtlige partier for i hvert fald et tilsagn om en saglig og positiv behandling af dette forslag i arbejdsmarkedsudvalget, men det er jeg taknemlig for at jeg kan gøre i dag. Jeg vil gerne føje til, at jeg synes, det var helt rigtigt, som arbejdsministeren gjorde opmærksom på, at det ville være rimeligt, at disse to

lovforslag behandles under ét i arbejdsmarkedsudvalget, og tilsagnet herom fra partierne takker jeg for.

En enkelt bemærkning vil jeg gerne gøre til hr. Burgdorf ud over det, hr. Jørgen Jensen sagde. Jeg synes, hr. Burgdorf ligesom slår sig selv på munden, når han for det første siger, at der må være forskel på, om man er i arbejde, eller om man er arbejdsløs, og for det andet siger, at det er folketingets opgave at sørge for, at der er beskæftigelse, og at folketingets virksomhed har muliggjort den situation, som vi nu kender, med 150.000 arbejdsløse.

Ja men hvad er det da, hr. Burgdorf nu siger? Det er lig med, at folketinget har begået nogle fatale fejl. Jeg er helt vidende om, at hr. Burgdorf i hvert fald har været medvirkende til nogle af dem. Disse fejl vil han nu lade de arbejdsløse betale for. De, som er uden skyld i folketingets fejltagelser, vil han nu lade betale for de fejltagelser, som folketinget måtte have begået, ved at de skal have en lavere indkomst, end hvis de var i arbejde. Det er dér, jeg er helt, helt uenig med hr. Burgdorf, og jeg vil ligesom andre ordførere sige, at jeg synes ikke, det er relevant.

Må jeg lige sige til hr. Jørgen Jensen fra det kommunistiske parti, at jeg synes nok, at vort forslag, hvis man ser på punkt 3 vedrørende § 47, netop imødekommer hr. Jørgen Jensens ønske om at få en mindstesats. Dette forslag betyder ganske enkelt — hvis man fik denne dagpengesats gennemført, hvorefter dagpengene skulle modsvare lønnen til faglærte arbejdere i hovedstaden i nærmest foregående kvartal — at de, der måtte have en arbejdsindtægt, der ligger herunder, vil få fuld dækning for deres tabte arbejdsfortjeneste, hvad der kan være særdeles rimeligt, ikke mindst set i forhold til de lave lønninger, der er. Her er der en væsentlig forskel, synes jeg, i forhold til regeringens forslag; jeg mener, dette er mere rigtigt, fordi man først og fremmest sikrer dem, der måtte have en indkomst, der ligger lavere end minimumssatsen. De får altså fuld dækning for deres tabte arbejdsfortjeneste. Jeg erkender blankt, at dette, såvel som regeringens forslag, er behæftet med tekniske problemer, men det må vi jo se på i udvalget. Jeg takker for tilsagnet.

Burgdorf (KF):

De socialistiske partier kan ikke lide, når man siger sandheden, det kalder man en uartighed, og det skal man selvfølgelig have lov til. Enhver kan jo betragte sagen ud fra sit synspunkt, men jeg holder fast ved, at dette folketing og skiftende regeringer — herunder også jeg selv igennem nogle år — har været med til at undergrave dette samfund. Nogen gør det bevidst — det er de socialistiske partier, de har en helt anden samfundsopfattelse, end vi har — vi andre har gjort det i uforstand, men det skal der rettes op på, for skal vi nogen sinde komme til at klare os her i dette land og få arbejdsløsheden afskaffet, så må vi helt anderledes tage hånd i hanke med det og gøre noget, også for de erhverv, som bringer pengene til huse i vort samfund, og det er eksport erhvervene. Dem har man mishandlet. Man må ikke tro, at man kan leve af at klippe hinanden — i hvert fald ikke mig. Vi kan ikke alle sammen sidde i offentlige stillinger, for det giver heller ingen penge. Det, vi skal leve af her i vort samfund, er den eksport, som vi skal have sendt ud af landet og have pengene hjem for. Hvis vi kan klare det, så kan også det samfundssystem, som vi står for i dag, og som jeg tror er det bedste, klare sig langt bedre end et socialistisk samfund.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg vil tage til efterretning, at den konservative ordfører sagde, at de konservative havde været med til at misrøgte dette samfund, men det var på grund af uforstand. Jeg skal ikke sige, hvad årsagen var til, at man har været med til det. Jeg kan bare konstatere, at det mest værdifulde, vi har, det er den menneskelige arbejdskraft, det er vores bedste råstof. Og den menneskelige arbejdskraft tager man ikke meget hensyn til. Man taler pænt om den under højkonjunkturer, man skænker den nu og da venlige tanker og hilsener, når der er lavkonjunktur og krise, men alt drejer sig om, at hvad der gavner erhvervslivet, det gavner også Danmark.

Jeg har sagt det tidligere, at ansvarsbevidsthed over for dette land, det har kun den, der udviser ansvarsfølelse over for dem, der er dårligt stillede, over for de mange, over for dem, der er rygraden. Jeg vil håbe,

at denne uforstand, der har dikteret det konservative parti i en lang periode, må høre op, i alt fald i morgen, og at man så vil acceptere, at arbejdsmarkedets parter får lov til at afgøre deres forhold, så de ikke afgøres ved hjælp af konservativ uforstandighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Bortfald af sygesikringsgrænsen samt indførelse af nettoafregning m. v.).

(Lovforslag nr. 43. Fremsat 28/1 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Hjortnæs (S):

Mit partis ordfører, fru Inge Fischer Møller, kan ikke være til stede i dag, og derfor skal jeg på socialdemokratiets vegne udtale, at vi er positivt indstillet over for det lovforslag, som her er til første behandling. Det er jo anden eller tredje gang, forslaget fremsættes, og vi kan måske håbe på, at det også bliver sidste gang.

For så vidt angår mit partis principielle holdning, skal jeg henvise specielt til den tale, fru Inge Fischer Møller holdt, da forslaget blev førstebehandlet her i folketinget i oktober 1974. Jeg vil dog gerne endnu en gang præcisere, at socialdemokratiet finder den nuværende opdeling i gruppe 1 og gruppe 2 urimelig og administrativt besværlig. Vi er tilfredse med det foreliggende lovforslag i den forstand, at det er mindre besværligt at arbejde med, og det er også mere rimeligt, vurderet i forhold til befolkningens ønsker og behov. Vi er dog ikke tilfredse, før vi når frem til en ordning, hvor opdelingen